

dr inż. Robert Kuźmiński

dr inż. Tomasz Maliński

dr inż. Wojciech Szewczyk

OPINIA

**dotycząca stanu zdrowotnego topól
rosnących przy ul. Moniuszki w Puszczykowie**

Poznań 2014

WSTĘP

Niniejsza ekspertyza została sporządzona na wniosek Urzędu Miejskiego w Puszczykowie, ul. Podleśna 4, 62-040 Puszczykowo.

Celem ekspertyzy było określenie stanu zdrowotnego, wskazanych przez Zleceniodawcę, 14 topól rosnących przy ul. Moniuszki oraz wskazanie ewentualnych zaleceń pielęgnacyjnych.

Opinię sporządził zespół w składzie:

dr inż. Robert Kuźmiński – pracownik naukowo-dydaktyczny, zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Entomologii Leśnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

dr inż. Tomasz Maliński – pracownik naukowo-dydaktyczny, zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Botaniki Leśnej oraz kierownik Ogrodu Dendrologicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

dr inż. Wojciech Szewczyk – pracownik naukowo-dydaktyczny, zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Fitopatologii Leśnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

METODA

Podstawę wydania opinii stanowią dane oraz dokumentacja fotograficzna zebrane podczas wizji lokalnej, która odbyła się w dniu 27 lutego 2014 r.

Dla każdego drzewa określano:

- gatunek,
- obwód pierśnicowy (na wysokości 1,3 m) – pomiar dokonany został w dniu 27.02.2014r.
- stan zdrowotny. Każde drzewo oceniono pod kątem stanu zasiedlenia przez grzyby patogeniczne i owady.

Dokumentacja fotograficzna każdego drzewa wykonana została z poziomu gruntu, przy użyciu aparatu fotograficznego Nikon D90 z obiektywem Nikkor 18-200 VR II. Dokumentację fotograficzną dołączono do niniejszego opracowania

WYNIKI

W dniu 27 lutego 2014 r. przeprowadzono inwentaryzację 14 drzew wskazanych przez Zleceniodawcę. W trakcie prac stwierdzono, że drzewa należą do taksonu *Populus ×canadensis* – topola kanadyjska. Wszystkie drzewa przechylone są w kierunku przeciwnym do ul. Moniuszki. Rozmieszczenie opisywanych topól przedstawiono na rycinie 1 i 2. Numerację topól zaczęto od strony ul. Dworcowej.

Ryc. 1. Szpaler topól kanadyjskich przy ul. Moniuszki (widok od strony ul. Dworcowej)

Ryc. 2. Szpaler topól kanadyjskich przy ul. Moniuszki (widok w kierunku ul. Dworcowej)

Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji wraz z opisem stanu zdrowotnego drzew zamieszczono w tabeli 2.

Tabela 1. Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji 14 topól.

Nr drzewa	Takson	Obwód na wys. 1,3 m [cm]	Uwagi
1	<i>Populus ×canadensis</i>	226	drzewo dodatkowo odchylone w kierunku ul. Dworcowej, korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczne suche tylce

Nr drzewa	Takson	Obwód na wys. 1,3 m [cm]	Uwagi
			W wierzchołkach korony i drobny boczny posusz, zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. U dołu pnia widoczne blizna po ranie, która wcześniej spowodowała dostanie się do środka pnia zarodników grzybów odpowiedzialnych za zgniliznę wewnętrznej części pnia. Stan zdrowotny średni. Drzewo potencjalnie niebezpieczne.
2	<i>Populus ×canadensis</i>	254	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczne bardzo silne wypróchnienie ostatnich 4 m wierzchołka, drobny boczny posusz, w nasadowej części pnia silne uszkodzenia na odcinku ok. 3 m, zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. W odziomkowej części widoczna zgnilizna. Stan zdrowotny zły. Drzewo niebezpieczne.
3	<i>Populus ×canadensis</i>	175	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczne suche tylce w wierzchołkach korony i drobny boczny posusz, u nasady pnia na wys. 1 m zalewająca się

Nr drzewa	Takson	Obwód na wys. 1,3 m [cm]	Uwagi
			bardzo rozległa dziupla po wyciętym drugim pniu, drewno wewnątrz dziupli w stanie całkowicie zmurszałym, zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. Widoczne otwory wylotowe <i>Cerambycidae</i> oraz owocnik huby. Stan zdrowotny średni. Drzewo niebezpieczne.
4	<i>Populus ×canadensis</i>	265	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczne bardzo silne wypróchnienie ostatnich 2 m wierzchołka; w końcowej części konaru widoczna dziupla; w nasadowej części pnia silne uszkodzenia na obejmujące ¼ obwodu pnia, widoczne żerowisko owadów z rodzaju <i>Agrilus</i> ; występuje zgnilizna części środkowej pnia, zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. W części wierzchołkowej widoczne dziuple Stan zdrowotny zły. Drzewo niebezpieczne.
5	<i>Populus ×canadensis</i>	219	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, drzewo

Nr drzewa	Takson	Obwód na wys. 1,3 m [cm]	Uwagi
			zamierające z pojedynczymi żywymi gałęziami, martwe łyko i odpadająca korowina na ½ obwodu drzewa na całej jego długości. Liczne otwory wylotowe owadów. W nasadowej części pnia owocnik bocznika ostrygowatego. Stan zdrowotny bardzo zły. Drzewo bardzo niebezpieczne.
6	<i>Populus ×canadensis</i>	200	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczne suche tylce w wierzchołkach korony i drobny boczny posusz, zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. Stan zdrowotny średni. Duże prawdopodobieństwo zgnilizny wyższych partii pnia. Drzewo potencjalnie niebezpieczne.
7	<i>Populus ×canadensis</i>	184	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczne suche tylce w wierzchołkach korony i drobny boczny posusz, zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. Stan zdrowotny średni. Drzewo potencjalnie

Nr drzewa	Takson	Obwód na wys. 1,3 m [cm]	Uwagi
			niebezpieczne.
8	<i>Populus ×canadensis</i>	218	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczne silne wypróchnienie wierzchołka, warstwa łyka żywa tylko na ½ obwodu, w nasadowej części pnia korowina odpadła do wys. 2 m, a do 6 m odchodzi od pnia. Widoczne żerowiska <i>Agrilus sp.</i> , oraz postępująca zgnilizna pnia. Stan zdrowotny zły. Drzewo bardzo niebezpieczne
9	<i>Populus ×canadensis</i>	255	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczny suchy wierzchołek na długości 2 m (odpadła kora) i drobny boczny posusz; zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. Stan zdrowotny średni. Drzewo potencjalnie niebezpieczne.
10	<i>Populus ×canadensis</i>	243	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczny suchy wierzchołek (z odpadłą korowiną) na długości 2 m i drobny boczny posusz, dziupla w miejscu po odpadłej gałęzi wskazuje za

Nr drzewa	Takson	Obwód na wys. 1,3 m [cm]	Uwagi
			występującą wokół tego miejsca zaawansowaną zgniliznę; zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. Stan zdrowotny średni. Drzewo potencjalnie niebezpieczne.
11	<i>Populus ×canadensis</i>	241	Drzewo na wys. 3,5 m rozwidła się na dwa pnie, korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczne suche tylce w wierzchołkach korony i drobny boczny posusz, zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. Stan zdrowotny średni. Drzewo potencjalnie niebezpieczne.
12	<i>Populus ×canadensis</i>	254	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczne suche tylce w wierzchołkach korony i drobny boczny posusz, zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej, na długości ok. 5 m od nasady widoczne uszkodzenie pnia o szerokości 30-40 cm bez korowiny i postępującą wyżej (do ok. 8 m) martwicę pnia. Postępująca zgnilizna drewna, widoczne

Nr drzewa	Takson	Obwód na wys. 1,3 m [cm]	Uwagi
			żerowiska <i>Agilus sp.</i> i <i>Scolytinae</i> . Stan zdrowotny zły. Drzewo niebezpieczne.
13	<i>Populus ×canadensis</i>	185	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczny suchy wierzchołek na długości 3 m, i drobny boczny posusz, zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. W części odziomkowej dziupla z widoczną zgnilizną środkowej części pnia. Stan zdrowotny średni. Drzewo potencjalnie niebezpieczne.
14	<i>Populus ×canadensis</i>	216	Korona i boczne konary zostały ogłowione kilka lat temu, widoczne suche tylce w wierzchołkach korony i drobny boczny posusz, zdrowe drewno tylko w warstwie przyobwodowej. Stan zdrowotny średni. Drzewo potencjalnie niebezpieczne.

PODSUMOWANIE

Opisywane drzewa należą do taksonu *Populus ×canadensis*, jednego z kultywarów mieszańcowego pochodzenia określanego polską nazwą topola kanadyjska. Jest to grupa topól powstałych ze skrzyżowania amerykańskiej topoli czarnej *Populus deltoides* z europejską topolą czarną *Populus nigra*. Mieszańce te charakteryzują się przede wszystkim szybkim wzrostem, osiągając optimum swojego wieku mając ok. 30-40 lat.

Badany szpaler topól jest w bardzo złym stanie zdrowotnym. Świadczą o tym liczne widoczne żerowiska owadów zaliczanych do grupy tzw. szkodników wtórnych – atakujących drzewa osłabione i zamierające. Stwierdzono m.in. żerowiska przedstawicieli *Buprestidae*, *Cerambycidae* i *Curculionidae* (Subf. *Scolytinae*). Dodatkowo na dwóch drzewach występowały owocniki grzybów patogenicznych – co dodatkowo wskazuje na postępujący proces zamierania.

Wiek przedmiotowych topól szacuje się na ok. 60 lat. Z 14 drzew 6 drzew jest bardzo niebezpiecznych, bezpośrednio zagrażających życiu osób pod nimi przebywających, natomiast pozostałe stwarzają potencjalne niebezpieczeństwo. Wszystkie topole mają martwe wierzchołki, a stan żywotności koron oceniany jest na 50-70%. Drzewa mają silnie zmurszałe wnętrza pni, u wielu z nich widać wyraźnie postępującą martwicę łyka, czego następstwem jest odpadająca korowina. Od kilku lat nie przeprowadzano na drzewach zabiegów pielęgnacyjnych, co przyczyniło się do ich obecnego stanu zdrowotnego.

Poddane ocenie topole stoją wzdłuż czynnej ulicy, ze względu na możliwość złamania się całego drzewa lub jego części stwarzają niebezpieczeństwo dla ludzi przebywających w ich pobliżu, dlatego według autorów niniejszego opracowania, należałoby drzewa te jak najszybciej usunąć. Przemawia za tym także fakt, że topole te należą do kultywarów obcego pochodzenia, nie pasujących do naszego krajobrazu. Zostały posadzone w latach

50 lub 60 poprzedniego wieku, w tak zwanej akcji topolarskiej, w czasie poszukiwania gatunków szybko rosnących drzew. Dzisiaj dożywają swojego kresu stając się w wielu miejscach bardzo niebezpiecznym elementem krajobrazu. Obumierające korony, liczny posusz spadający w czasie wiatrów oraz silnie zmurszałe nasady pni stają się bardzo często przyczyną wielu nieszczęśliwych wypadków, od uszkodzeń pojazdów do śmierci ludzi włącznie. Tego typu nasadzenia powinny być zastępowane drzewami rodzimymi.

dr inż. Robert Kuźmiński

dr inż. Tomasz Maliński

dr inż. Wojciech Szewczyk

Poznań 2.03.2014 r.